EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

July 2024 | HR

Pogled s lokalne razine – 4. sezona, 6. epizoda – Gospodarsko upravljanje: Europa na raskrižju

Dobrodošli u Pogled s lokalne razine, podcast Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (EGSO). U ovoj epizodi pozabavit ćemo se složenošću gospodarskog upravljanja i izazovima s kojima se suočava europsko gospodarsko okruženje. Saznat ćete više o razini konsenzusa o gospodarskom upravljanju među državama članicama EU-a i teškim odlukama koje Europa mora donijeti kako bi svoje gospodarstvo prilagodila zahtjevima 21. stoljeća.

Naši su gosti **Luca Jahier**, bivši predsjednik EGSO-a i aktualni predsjednik EGSO-ove Skupine za europski semestar, **Margarida Marques**, zastupnica u Europskom parlamentu iz kluba Progresivnog saveza socijalista i demokrata, **Maria Demertzis**, viša suradnica u Institutu Bruegel, i **Maria Tadeo**, dopisnica iz Bruxellesa. (tk)

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- GA
- IT
- LV

Available Languages:

ES BG CS DA EN DE ET FR EL GA HR IT LV LT HU MT
NL PL PT FI RO SK SL SV

UREDNIŠTVO

Uvodnik

Potrebna nam je Europa u kojoj je glas mladih važan

Novoizabrani Europski parlament održat će svoju prvu plenarnu sjednicu u srpnju. Iako ostaje u rukama prodemokratskih snaga, uspjeh krajnje desnice i euroskeptičnih snaga na izborima u lipnju zabrinjavajući je trend. Zabilježen je i porast privlačnosti krajnje desnice među mlađim generacijama, koje očito nisu imune na te trendove. Vrijeme je da demokratske snage preuzmu odgovornost, surađuju i pokažu jasnu predanost snažnoj Europi u kojoj je glas mladih važan.

Uključivanje mladih u oblikovanje politika EU-a nužno je za otpornu i održivu Europu usmjerenu na budućnost. Moramo udvostručiti napore kako bismo u potpunosti integrirali glas mladih u obveze preuzete na razini EU-a. Izbori ne bi smjeli biti jedini trenutak u kojem se sluša glas mladih: EGSO se zalaže za to da se mladima omogući sustavno i redovito izražavanje mišljenja.

Otvaranje vrata EGSO-a mladima, uključujući mlade iz zemalja kandidatkinja, jedan je od prioriteta mojeg mandata. EGSO je u svibnju 2024. postao prva institucija EU-a koja je na svoje preporuke o politikama primijenila test utjecaja na mlade, alat osmišljen kako bi prijedlozi bili od koristi mladima. Primjenom tog testa na svoja mišljenja osiguravamo da se perspektiva mladih uključi u politike, da se uzme u obzir učinak na mlade i da se ublaže moguće negativne posljedice koje bi

politike mogle imati na njih.

Prije uvođenja testa proveli smo pilot-projekt da utvrdimo kako bi test funkcionirao u praksi. Surađivali smo s mladima diljem Europe i šire, koji su sudjelovali na našim sastancima i pomogli u izradi mišljenja. Bilo je pravo nadahnuće svjedočiti njihovoj predanosti, zalaganju, sjajnim idejama i stručnom znanju. Nedavno smo objavili poziv na podnošenje prijava za službeni EGSO-ov test utjecaja na mlade, koji je okončan 30. lipnja. Želio bih zahvaliti svim predstavnicima i predstavnicama mladih koji su sudjelovali u tom pilot-projektu, kao i članovima i članicama EGSO-ove Skupine mladih na njihovoj predanosti pri provedbi tog testa.

EU-u su potrebni mladi. Zbog toga institucije EU-a moraju slijediti taj primjer kako bi Europa postala usmjerena na mlade. Europski parlament formirat će se tijekom sljedećeg mjeseca, Europska komisija pripremit će se za svoje sljedeće mandatno razdoblje najesen, a EGSO će se i dalje zalagati za to da se više ulaže u mlade: vrijeme je za sjedeći korak!

Koristim ovu priliku početkom ljeta da se srdačno zahvalim svim kolegama i kolegicama koji su omogućili postizanje još jedne ključne etape za naš Odbor.

Oliver Röpke

Predsjednik EGSO-a

KALENDAR

12. srpnja 2024.

Nitko ne smije biti zapostavljen: europska obveza u pogledu rijetkih bolesti

15. srpnja 2024.

Nasilje nad ženama kao pitanje ljudskih prava

18. i 19. rujna 2024.

Plenarno zasjedanje EGSO-a

TO THE POINT

U ŽIŽI

Test utjecaja politika EU-a na mlade alat je čija je svrha osigurati da mladi u većoj mjeri sudjeluju u oblikovanju politika. Rok za prijavljivanje na sudjelovanje u toj inicijativi EGSO-a upravo je prošao, a predsjednica EGSO-ove Skupine mladih Katrīna Leitāne podijelila je s nama svoje mišljenje o tome što taj test znači za organizacije mladih odabrane da sudjeluju u radu EGSO-a.

EGSO U SVOJ RAD UKLJU?UJE PREDSTAVNIKE MLADIH

Katrīna Leitāne, predsjednica EGSO-ove Skupine za mlade

Nigdje se na svijetu pri kreiranju politika ne vodi dovoljno računa o interesima mladih, a oni su spremni, voljni i sposobni dati svoj doprinos. Uključivanje perspektive mladih u rad EGSO-a povećat će reprezentativnost i otpornost politika EU-a. Kao dom europskog civilnog društva, EGSO bi trebao biti glavna institucija EU-a koja predstavlja stajališta mladih.

EGSO već nekoliko godina radi na tome da uspješnije integrira glas mladih Europljana i Europljanki u svoj rad i postupak donošenja odluka u EU-u. Da bi formalizirao njihovo sudjelovanje, EGSO je prije godinu dana osnovao Skupinu za mlade. Objavom mišljenja „Ocjena učinka EU-a iz perspektive mladih" u rujnu 2022., EGSO je postao prva institucija EU-a koja se obvezala na provedbu te ocjene, a u travnju 2024. napravio je još jedan velik korak naprijed usvajanjem metodologije za primjenu **testa utjecaja politika EU-a na mlade u EGSO-u**.

Test utjecaja politika EU-a na mlade osmišljen je radi intenzivnijeg sudjelovanja mladih i njihovog uključivanja u kreiranje politika. i obuhvaća savjetovanje, procjenu učinka i mjere ublažavanja. U EGSO-u to znači da će predstavnici mladih surađivati s njegovim članovima i članicama na izradi odabranih mišljenja. Konkretno, predstavnici i predstavnice mladih sudjelovat će na sastancima i savjetovanjima, davati doprinose pisanim putem i eventualno pratiti prihvaćanje mišljenja. Na svakom od odabranih mišljenja radit će po jedan predstavnik ili predstavnica mladih koji će predstavljati sve zainteresirane organizacije mladih.

Ta je inicijativa trenutačno u fazi provedbe. U lipnju ove godine bio je objavljen otvoreni poziv organizacijama mladih da se prijave za sudjelovanje i EGSO je zaprimio više od 100 prijava. Organizacije koje ispunjavaju uvjete redovito će biti obavještavane o predstojećim novim mišljenjima i pitane žele li na njima raditi. O tome koja će mišljenja u EGSO-u biti podvrgnuta testu utjecaja politika EU-a na mlade odlučivat će predsjedništva stručnih skupina i CCMI-ja.

U pripremi te metodologije Skupini za mlade pomogla su iskustva iz vrlo uspješnog pilot-projekta, u okviru kojeg je svaka stručna skupina /CCMI odabrala po jedno mišljenje i u rad na njima uspješno uključila ukupno 20 predstavnika i predstavnica mladih. Teme mišljenja bile su različite, od europskog semestra do obrane demokracije.

EGSO-ova Skupina za mlade radi na pronalaženju najboljeg načina za konstruktivno uključivanje organizacija mladih. Sljedeći je korak započeti s primjenom inicijative i redovito je preispitivati i poboljšavati.

Želite li saznati više, posjetite našu internetsku stranicu „Test utjecaja politika EU-a na mlade u EGSO-u” ili se obratite tajništvu na youtheesc@eesc.europa.eu.

GOŠ?A IZNENA?ENJA

Mladi u Albaniji imat će iznimno važnu ulogu u približavanju svoje zemlje EU-u. Međutim, njihova spremnost da postanu pokretači promjena i njihov entuzijazam za EU često nisu popraćeni odgovarajućim resursima koji bi im omogućili da konstruktivno sudjeluju u programima, projektima i donošenju odluka. Potrebna je sveobuhvatna koordinacija dionika u čijem bi fokusu bili mladi, tvrdi naša **gošća iznenađenja Dafina Peci**, izvršna direktorica Nacionalnog kongresa mladih Albanije.

Nakon što je dvije godine za redom obnašala dužnost predsjednice Nacionalnog kongresa mladih Albanije, **Dafina Peci** postala je 2016. godine njegova izvršna direktorica, a od 2017. i predaje na Odsjeku za političke znanosti Sveučilišta u Tirani. Bila je članica radne skupine za osnivanje Regionalnog ureda za suradnju mladih, a zatim je predstavljala Albaniju u upravljačkom odboru tog ureda, a bila je i predstavnica mladih u njegovom upravnom odboru. Završila je dodiplomski studij političkih znanosti i međunarodnih odnosa i postdiplomski studij iz regionalne politike i sigurnosti. Završila je i poslijediplomsku specijalizaciju iz sigurnosti nakon sukoba, izgradnji institucija za mir i posredništvo.

PUT ALBANIJE PREMA ?LANSTVU U EU-U: PARTNERSTVO S MLADIMA I CIVILNIM DRUŠTVOM OD PRESUDNE JE VAŽNOSTI

Dafina Peci, izvršna direktorica Nacionalnog kongresa mladih Albanije

Mladi nisu važni samo kao budući čelnici, već i kao današnji suradnici. Njihov poriv, mašta i volja da se ostvare sjajne ideje ključni su za napredak društva. Aktivnim angažmanom mladih promiču se demokratske vrijednosti, društveni napredak i osobni rast, a donositeljima odluka pruža uvid u probleme na koje valja obratiti pozornost.

Mladi u Albaniji izuzetno su entuzijastični kad je posrijedi integracija u EU, ali njihov entuzijazam nije popraćen odgovarajućim informacijama, znanjem ili sredstvima za sudjelovanje.

Albanija bi mogla biti na velikom dobitku kad bi mladima omogućila da smisleno sudjeluju u programima i projektima. To bi mladim Albancima i Albankama pomoglo da izraze svoje potrebe i prioritete i poduzmu mjere za uvođenje promjena koje priželjkuju.

Nacionalni kongres mladih Albanije usmjerava velik dio svojih napora na razumijevanje u kojoj mjeri aktivizam civilnog društva i sudjelovanje mladih mijenjaju društvo. Da bismo unaprijedili aktivnosti mladih i njihovo sudjelovanje u procesu integracije Albanije u EU, moramo ozbiljno razmotriti stečena iskustva, počevši od snažnih partnerstava s naglaskom na mladima, preko ulaganja u mlade kao dragocjen resurs, pa do poticanja većih sinergija među svim relevantnim dionicima. To je, prema mojem mišljenju, od presudne važnosti.

Partnerstvo s mladima i civilnim društvom radi unapređenja procesa integracije Albanije u EU

Osim što su istinska nada, mladi su naši glavni pokretači promjena i pomažu Albaniji da krene naprijed, ne samo prema boljoj budućnosti nego i prema najboljoj mogućoj sadašnjosti. Imaju hrabrost, ideale i volju za ostvarenje čak i najnevjerojatnije kompliciranih ideja. Adolescenti koji aktivno sudjeluju u društvu ne potiču samo svoj osobni i društveni rast nego i demokratizaciju društva te donositeljima odluka nude dragocjene perspektive o nizu pitanja i trendova koji iziskuju rješenja. Osnaživanje i angažman mladih smislenim sudjelovanjem u aktivnostima i programima kojima se zadovoljavaju njihove potrebe i stremljenja bili bi iznimno korisni za Albaniju.

Sudjelovanje nije samo koncept iz područja temeljnih ljudskih prava nego je i praktično sredstvo promicanja aktivnog građanstva za sve. Glasanje i kandidiranje na izborima ključne su sastavnice demokratskog angažmana, ali sudjelovanje mladih u svakodnevnom životu ne podrazumijeva samo te aktivnosti. Preduvjeti za aktivno građanstvo obuhvaćaju pravo i mogućnosti sudjelovanja, ali i sredstva, prostor, alate i, prema potrebi, financijsku potporu potrebnu za utjecanje na donošenje odluka i sudjelovanje u aktivnostima kojima se jača i održava društvo i povećava njegova otpornost.

U tom je smislu širenje mreža organizacija civilnog društva ključno za osiguravanje dodatnih prostora za uključivanje i osnaživanje mladih. Suradnjom, izgradnjom mreža i stvaranjem sinergija organizacije civilnog društva mogu pronalaziti najbolje prakse, učiti jedne od drugih, razmjenjivati informacije i otkrivati nove ideje. To im omogućuje i raspodjelu dodatnih sredstava među stupovima zajedničkog rada i koordinaciju politika i programa. Mladi se osnažuju radom organizacija civilnog društva, što pomaže i jačanju zastupljenosti i sudjelovanja skupina mladih u društvu.

Nadam se da će ovo proširenje poprimiti konkretan oblik i potaknuti aktivizam mladih i civilnog društva kako bi albansko društvo iskoristilo potencijal i inovativnost mladih, koji utiru put društvenom, kulturnom i gospodarskom rastu.

Pred nama je dug put i moramo uložiti više napora da se poveća smisleno aktivno sudjelovanje, zastupljenost i vodstvo mladih u društvu. Uključivanje mladih trebalo bi podrazumijevati i stvaranje i stavljanje u prvi plan prostora u kojima im se omogućavaju pristup informacijama, dijalog i razmjena znanja s vršnjacima, dionicima i donositeljima odluka.

PITANJE ZA…

Gotovo polovina pripravnika u EU-u nije plaćena, a mnogi su na „lažnom" pripravništvu gdje se koriste kao jeftina radna snaga bez pristupa socijalnoj zaštiti ili drugim pravima. Nedavni prijedlog Europske komisije za poboljšanje kvalitete pripravništva u EU-u pozdravljen je kao korak u pravom smjeru, ali i kritiziran jer ne ide dovoljno daleko. Zamolili smo **Nicolettu Merlo**, izvjestiteljicu za mišljenje „Direktiva o pripravništvu i poboljšani kvalitativni okvir za pripravništvo", da nam kaže što EGSO misli o tom? prijedlogu Komisije i kako smatra da se može poboljšati kvaliteta pripravništva i osigurati da pripravništvo bude dostupno svima, a ne samo mladima koji si to mogu priuštiti.

TREBA PRESTATI ISKORIŠTAVATI PRIPRAVNIKE

Nicoletta Merlo

Pripravništvo mladima omogućuje da se upoznaju sa svijetom rada i njegova je svrha usmjeravanje i osposobljavanje. Pripravništva su se razvila posvuda u Europi, među ostalim zahvaljujući europskom programu Garancija za mlade. U Preporuci Vijeća o kvalitativnom okviru za pripravništvo iz 2014. državama članicama pružaju se dragocjene smjernice za korištenje tog instrumenta.

Nažalost, s vremenom je došlo do zlouporaba i anomalija u načinu na koji se pripravništvo provodi, uz porast broja slučajeva iskorištavanja mladih pripravnika kao jeftine radne snage za zamjenu radnika, a da oni pritom nisu imali pristup odgovarajućim zaštitnim mjerama i socijalnoj zaštiti.

EGSO stoga podržava cilj Europske komisije da poboljša kvalitativni okvir za pripravništvo u Europi, naročito kad je riječ o jačanju komponente učenja i osposobljavanja i o suzbijanju zlouporabe i iskorištavanja.

Međutim, dva prijedloga Komisije, koji uključuju ažuriranu preporuku Vijeća i direktivu, bave se samo nekim pitanjima i u nekim su aspektima problematični:

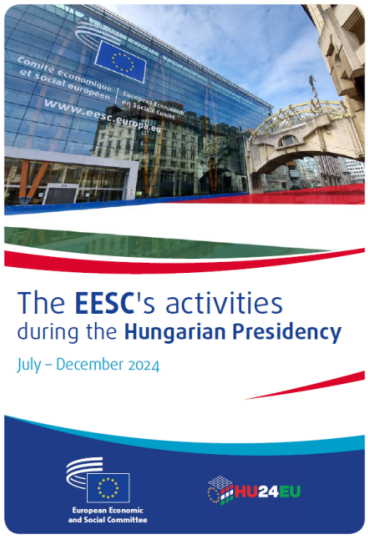
- u njima se na isti na?in pristupa svim oblicima pripravništva, odnosno ne uzimaju se u obzir razlike izme?u razli?itih vrsta pripravništva i njihovih svrha ili razli?itih primjena u državama ?lanicama;
- nisu predvi?ene nužne mjere za spre?avanje zlouporabe pripravništva od samog po?etka i ne postoje obvezuju?a pravila za podizanje standarda kvalitete; i
- kad je rije? o prijedlogu direktive, zbog ograni?avanja podru?ja primjene samo na one pripravnike koji se smatraju radnicima ili koji su u radnom odnosu (što je slu?aj u manje od polovine država ?lanica) smanjuje se broj osoba obuhva?enih direktivom i dolazi do rizika da se o?ekivani rezultati ne?e posti?i.

Smatram da bi radi poboljšanja kvalitete pripravništva najprije trebalo utvrditi minimalne kriterije kvalitete za svaku vrstu pripravništva, čime bi se od samog početka ograničila zlouporaba. Tim bi se kriterijima trebale osigurati osnovne zaštitne mjere i snažan naglasak na osposobljavanju, kao i predanost tome da se uz pomoć odgovarajućih mjera, među ostalim jačanjem sustava inspekcijskih pregleda, suzbija svaka zlouporaba.

Povrh toga, iako ne možemo govoriti o plaćama jer se pripravnici u većini slučajeva ne smatraju radnicima i pripravništvo se uglavnom ne smatra radnim odnosom, kako bi taj instrument bio svima dostupan, važno je stati na kraj neplaćenom pripravništvu uvođenjem obavezne naknade koja se ne bi mjerila samo na temelju zadaća i odgovornosti koje pripravništvo podrazumijeva već bi se uzimali u obzir i mogući troškovi koje pripravnici moraju snositi kako bi stekli to iskustvo.

Naposljetku, treba posvetiti više pozornosti ulozi koju socijalni partneri mogu imati u provedbi relevantne uredbe na nacionalnoj razini, kao i u praćenju i kontroli korištenja tog instrumenta.

NEW PUBLICATIONS

EGSO objavio brošuru o svojim aktivnostima tijekom ma?arskog predsjedanja Vije?em EU-a

Preuzevši 1. srpnja predsjedanje Vijećem EU-a, Mađarska sada ima ključnu ulogu europskog kormilara.

U času političke obnove nakon europskih izbora, EGSO namjerava biti odgovoran partner mađarskog predsjedništva i odigrati važnu ulogu u oblikovanju nekih od političkih prioriteta sljedećeg zakonodavnog ciklusa.

Na zahtjev mađarskog predsjedništva Odbor će sastaviti 10 razmatračkih mišljenja. Upoznajte se s našom novom brošurom kako biste saznali više o mađarskim članovima i članicama EGSO-a i organizacijama koje oni predstavljaju. (cw)

NOVOSTI IZ EGSO-A

Mladi u EU-u u središtu pozornosti: zamah pionirske inicijative Odbora test utjecaja na mlade

EGSO je naglasio važnost uključivanja perspektive mladih u politike EU-a i pozvao organizacije mladih da se uključe u njegov test utjecaja politika EU-a na mlade, inicijativu čiji je cilj da se pri oblikovanju politika bolje čuje glas mladih.

U svojem nedavnom pozivu na podnošenje prijava EGSO je pozvao organizacije mladih da se prijave za sudjelovanje u njegovom testu utjecaja politika EU-a na mlade. Rok je 30. lipnja 2024. Odabrane organizacije utvrdit će na koja mišljenja EGSO-a žele utjecati, sudjelovat će na sastancima i savjetovanjima te dostaviti pisane doprinose. Prihvatljive organizacije moraju biti demokratski osnovane i poštovati načela Europske konvencije o ljudskim pravima, a njihove aktivnosti ili tijela za donošenje odluka moraju voditi mladi.

Tijekom protekle godine EGSO je proveo pilot-projekt toga testa i predstavnicima mladih diljem Europe omogućio da doprinesu raspravama o važnim pitanjima, kao što su demokracija, zajednička poljoprivredna politika i angažman mladih EU-a i Ujedinjene Kraljevine. Uspjeh tog pilot-projekta doveo je do njegove uspostave kao trajnog instrumenta, a EGSO poziva druge institucije EU-a da usvoje slične mjere.

Tijekom nedavne rasprave na plenarnoj sjednici predstavnici mladih izrazili su zadovoljstvo tom inicijativom, kojom se osigurava njihovo sudjelovanje i u temama koje nisu tradicionalno usmjerene na mlade, kao što je klimatska kriza.

Predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke** istaknuo je tu inicijativu kao ključnu političku obvezu, naglašavajući potrebu za stalnim angažmanom mladih u postupku donošenja odluka EU-a. Napomenuo je da izbori ne bi trebali biti jedina prilika da se čuje glas mladih i da bi se testom utjecaja na mlade osiguralo njihovo redovito sudjelovanje u politikama EU-a.

Predsjednica EGSO-ove *Ad hoc* skupine za mlade **Katrīna Leitāne** osvrnula se na napredak u pogledu uključivanja glasa mladih u proces donošenja odluka EU-a i napomenula da je test utjecaja na mlade živi instrument koji će se razvijati s iskustvom. Potpredsjednik Europskog foruma mladih **Elias Dray** pohvalio je EGSO-ovo vodstvo i potaknuo organizacije mladih da se pridruže toj inicijativi i osiguraju da se pri oblikovanju budućih mišljenja EGSO-a čuje i njihov glas.

Na plenarnom zasjedanju EGSO-a sudjelovala je i albanska ministrica mladih i djece **Bora Muzhaqi**. Njezina zemlja nastoji biti uzor u području politike za mlade i pokazati koliko je vrijedno imati dužnosnike odgovorne isključivo za pitanja mladih. „Doista vjerujem da je rad s mladima i za mlade njihova priprema za budućnost. Osnažujemo ih za vodstvo u sadašnjosti da bismo osigurali da nasljeđuju održiv i ekološki raznolik planet.”

EGSO izvrsno surađuje s Albanijom i u tom je odnosu vidljiva ključna uloga transnacionalnog partnerstva u promicanju sudjelovanja mladih na svim razinama upravljanja.

EGSO je predan toj inicijativi od rujna 2022., kada je usvojio mišljenje o testu utjecaja politika EU-a na mlade. Kontinuirano djelovanje EGSO-a, među ostalim i godišnje događanje „Tvoja Europa, tvoje mišljenje”, također pokazuju njegovu predanost povećanju sudjelovanja mladih u postupku donošenja odluka EU-a.

Ovogodišnje preporuke s tog događanja, održanog u ožujku 2024., namijenjene su predstojećim čelnicima i čelnicama EU-a i dostupne su na internetu. (ks)

Zajedno protiv mržnje: Europljani odlu?ni u borbi protiv mržnje koja se širi Europom

Budući da se govor mržnje i zločini iz mržnje šire zastrašujućom brzinom, civilno društvo, građani i institucije udružuju snage i odlučnije djeluju protiv svih oblika mržnje kako bi poslali poruku da u EU-u za mržnju nema mjesta.

EGSO se pridružuje naporima EU-a za suzbijanje mržnje koja je unutar njegovih granica doživjela alarmantan porast, pri čemu su skupine i pojedinci sve više na meti zbog vjere, rasnog ili etničkog podrijetla, roda, seksualne orijentacije ili političkih uvjerenja.

Zajedno s građanima i institucijama, EGSO mora činiti više u borbi protiv mržnje na internetu i izvan njega, izjavili su njegovi članovi i članice tijekom rasprave na visokoj razini na svibanjskom plenarnom zasjedanju, na kojem je usvojeno mišljenje „Nema mjesta za mržnju: Europa ujedinjena protiv mržnje”. Također su osudili sve oblike mržnje i pozdravili objavljivanje Komunikacije Europske komisije o istoj temi.

„Svi smo odgovorni za suzbijanje mržnje”, izjavio je predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke** otvarajući raspravu na plenarnom zasjedanju. „Da bismo u tome bili uspješni, moramo surađivati – političari, civilno društvo i građani. Samo se zajedno i u dijalogu možemo boriti protiv sve veće netrpeljivosti u našem društvu, koja je istinska prijetnja našoj demokraciji, te je prevladati.”

Na raspravi su se okupili najviši dužnosnici Europske komisije i belgijske vlade kao i predstavnici građana i organizacija civilnog društva (uključujući udrugu ILGA-Europe i Europsku mrežu za borbu protiv rasizma), koji su istaknuli porast širenja mržnje i nasilja.

Nedavni napadi na političare razotkrili su duboke podjele unutar europskog društva. Brojke pokazuju da su se protumuslimanske i antisemitske poruke udvostručile u 2023. Pripadnici LGBTQIA+ zajednice, osobe afričkog podrijetla i migranti najčešće su mete. Mizoginija je također u porastu. Nedavna analiza internetskih poruka u EU-u pokazuje da se od početka 2023. toksičnost potaknuta mržnjom povećala za 30°%.

Komunikacija Europske komisije „Nema mjesta za mržnju: Europa ujedinjena protiv mržnje” poziv je na akciju da se suprotstavimo mržnji i založimo za toleranciju i poštovanje.

„Vrijednosti utvrđene u Ugovoru o Europskoj uniji jasno zabranjuju zločine iz mržnje i govor mržnje. Nažalost, u posljednje vrijeme bilježimo porast i jednog i drugog”, izjavila je potpredsjednica Europske komisije za demokraciju i demografiju **Dubravka Šuica**.

EGSO je u svojem mišljenju pozvao EU da usvoji sveobuhvatan pristup u borbi protiv mržnje zasnovane na bilo kojem ljudskom obilježju te da primijeni isti pristup u borbi „protiv svih vrsta mržnje”. (ll)

Uspjeh ostvaren 2004. otvara put budu?em proširenju EU-a

Na svibanjskom plenarnom zasjedanju Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) raspravljao je o iskustvima stečenima tijekom proširenja EU-a 2004. Zbog trenutačne geopolitičke i sigurnosne situacije daljnje proširenje postaje još hitnija zadaća za Europu.

Na plenarnoj raspravi EGSO-a posvećenoj velikom proširenju 2004. godine sudjelovali su govornici koji su imali važnu ulogu u pregovaračkom procesu, primjerice bivši poljski državni tajnik zadužen za pristupanje EU-u **Jarosław Pietras**, glavni tajnik Zaklade za europske napredne studije, Mađar **László Ando**, i bivši europski povjerenik za proširenje, Čeh **Štefan Füle**.

Sudionici u raspravi naglasili su da EU, koji je tek nedavno ponovno iskazao interes za daljnje proširenje, zemljama kandidatkinjama mora pružiti jasan plan za pristupanje. Ako ih se predugo ostavi na čekanju, proces proširenja mogao bi izgubiti svoju vjerodostojnost.

Predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke** izjavio je: „Dvadeseta obljetnica obilježava ne samo važan trenutak kroz koji smo prošli već i trajan uspjeh procesa proširenja EU-a jer nam se još zemalja želi pridružiti.”

Jarosław Pietras poručio je: „Proširenje je dvosmjeran proces transformacije koji donosi korist ne samo zemljama kandidatkinjama već i državama članicama EU-a.”

Štefan Füle, koji trenutno predsjeda Radnom skupinom za proširenje EU-a u Centru za europsku politiku, naglasio je da „za novi val proširenja moramo pripremiti i zemlje kandidatkinje i države članice EU-a”.

Govoreći o glavnom razlogu koji je potaknuo proširenje 2004., **dr. Tinatin Akhvlediani**, znanstveni suradnik u Odjelu za vanjsku politiku EU-a u Centru za studije europskih politika, istaknuo je gospodarske aspekte proširenja, s obzirom na to da su tadašnje zemlje kandidatkinje prolazile kroz teško financijsko razdoblje. Međutim, danas je glavni motiv za buduće proširenje sigurnost.

László Andor izrazio je uvjerenje da je vladavina prava bila jedna od slabosti proširenja iz 2004. jer Europska unija nije pripremila prave alate za to, što je nedavno dovelo do postavljanja uvjeta u pogledu vladavine prava.

EGSO će u rujnu održati samit civilnog društva o proširenju i pozvati sve članove i članice iz zemalja kandidatkinja za proširenje da prvi put u povijesti sudjeluju na njegovom plenarnom zasjedanju.

Snažna i uklju?iva kohezijska politika klju?na je za uspjeh proširenja EU-a

EGSO je na svibanjskom plenarnom zasjedanju usvojio dva mišljenja u kojima je istaknuo ključnu ulogu koju kohezijska politika, kao primarni instrument EU-a za financiranje regionalnog razvoja, ima u budućim proširenjima. Među ostalim, pozvao je na uključivanje instrumenata za usklađivanje u ugovore o pristupanju zbog mogućih izazova nakon pristupanja, kao što su emigracija i vladavina prava.

U svojem novom skupu preporuka EGSO je naglasio važnost integracije i osnaživanja organizacija civilnog društva za djelotvorno korištenje kohezijskih fondova. Uspjeh kohezijske politike mjeri se teritorijalnim i socijalnim ishodima, a ne samo gospodarskim ulaganjima. Jačanje kapaciteta javne uprave ključno je za postizanje kohezije.

Na plenarnoj raspravi s povjerenicom za koheziju i reforme **Elisom Ferreirom** i predsjednikom Europskog odbora regija (OR) **Vascom Alvesom Cordeirom** istaknuta je važnost pretpristupne pomoći i osnaživanja organizacija civilnog društva.

Predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke** i drugi govornici naglasili su potrebu za snažnom kohezijskom politikom kako bi se odgovorilo na izazove proširenja EU-a i spriječila njegova fragmentacija. Prilagođavanje pomoći regijama kandidatkinjama izuzetno je bitno za mir i blagostanje, a ključne preporuke uključuju jačanje obrazovanja, uključivanje organizacija civilnog društva i primjenu posebnih mehanizama za zemlje kao što je Ukrajina.

EGSO je također istaknuo šire učinke proširenja na sadašnje države članice, naglašavajući potrebu za dodatnim sredstvima za regije kojih se to naročito tiče. U Devetom izvješću o koheziji poziva se na prilagodbu novim izazovima ulaganjem u MSP-ove, jačanjem lokalnih uprava i podupiranjem pravednog pristupa zapošljavanju. Dinamična kohezijska politika ključna je za oslobađanje gospodarskog potencijala EU-a i osiguravanje uspješne integracije novih država članica. (tk)

Nuklearna medicina glavni je prioritet za borbu protiv raka

Nuklearna medicina i opskrba radioizotopima moraju biti glavni prioritet Europske unije želimo li svim pacijentima u Europi zajamčiti jednak pristup liječenju raka.

Europska unija i države članice trebale bi osigurati financijska sredstva za medicinsku radiološku i nuklearnu tehnologiju. Istodobno bi trebale intenzivirati suradnju kako bi uklonile regulatorne prepreke opskrbi radioizotopima i smanjile svoju ovisnost o trećim zemljama kad je riječ o sirovinama.

S tim ciljem, u mišljenju EGSO-a „Europski plan za borbu protiv raka: pokretačka sila za sigurnost opskrbe medicinskim radioizotopima”, usvojenom na plenarnom zasjedanju u svibnju, ističe se potreba da u borbi protiv raka učinimo sve što je u našoj moći.

Izvjestitelji **Alena Mastantuono** i **Philippe Charry** izrazili su čvrst stav da je „donošenje odvažnih političkih odluka i kvalitetnih propisa” jedini način da se osigura dobra opskrba radioizotopima u Europi i odgovori na sve veću potražnju pacijenata.

Pri dijagnostici patoloških stanja, kao što su rak ili srčane bolesti, snimanja u okviru nuklearne medicine svake godine iskoristi do 10 milijuna europskih pacijenata. Radiološka i nuklearna tehnologija koje koriste radioizotope ključne su u borbi protiv raka u svim fazama skrbi – u ranom otkrivanju, dijagnosticiranju, liječenju i palijativnoj skrbi. (mp)

Suzbijanje raka cijepljenjem

S obzirom na zabrinjavajuću stopu porasta broja slučajeva raka i smrtnih slučajeva povezanih s rakom u cijeloj Europskoj uniji, Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) poziva na prijeko potrebne mjere prevencije raka jer se smatra da se oko 40 % slučajeva raka može spriječiti.

EGSO je na plenarnom zasjedanju u svibnju usvojio mišljenje u kojem pozdravlja Prijedlog preporuke Vijeća o vrstama raka koje se mogu spriječiti cijepljenjem, koji je Europska komisija podnijela kao nastavak europskog plana za borbu protiv raka.

Mišljenje je usmjereno na cijepljenje protiv humanih papilomavirusa (HPV) i hepatitisa B (HBV) jer bi se cijepljenjem moglo spriječiti nekoliko vrsta raka uzrokovanih tim virusima.

EGSO naglašava potrebu za odgovarajućim informiranjem, obrazovanjem i komunikacijom kojima bi se potaknulo cijepljenje ciljnih skupina. Isto tako, ističe važnu ulogu liječnika opće prakse, obiteljskih liječnika, školskih liječnika i organizacija civilnog društva.

Milena Angelova, izvjestiteljica za mišljenje „Vrste raka koje se mogu spriječiti cijepljenjem”, rekla je: „Moramo se boriti protiv stigmatizacije i lažnih uvjerenja o cjepivima. Na primjer, postoji pogrešno uvjerenje da je cijepljenje namijenjeno samo mladim djevojkama, no to nije slučaj. Da bi se ti virusi (HPV, HBV) iskorijenili, moramo motivirati i dječake i njihove roditelje.” Cjepiva moraju biti dostupna svima.

Iznimno je važno „preokrenuti trend skepticizma”, dodala je suizvjestiteljica **Sára Felszeghi**. Borba protiv pogrešnih informacija i dezinformacija ključan je element u poticanju ljudi na cijepljenje.

EGSO poziva na sveobuhvatan pristup borbi protiv raka uz pomoć funkcionalnog i integriranog sustava za sve oblike prevencije, uključujući primarnu prevenciju (cijepljenje, zdrav način života), sekundarnu prevenciju (preglede) i tercijarnu prevenciju (skrb i rehabilitacija).

Milena Angelova ponovno je potvrdila „potrebu da se države članice u većoj mjeri koordiniraju i da razmjenjuju primjere najbolje prakse” kako bi bile mnogo učinkovitije u borbi protiv raka i kako bi se povećala razina procijepljenosti diljem EU-a. Iznimno je važno da prevencija raka bude politički prioritet. (sg)

Klimatskim ciljem EU-a za 2040. utire se put prema nultoj neto stopi emisija do 2050.

Europska komisija predložila je cilj smanjenja neto emisija stakleničkih plinova za 90 % do 2040. radi postizanja klimatske neutralnosti do 2050. Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) podržao je taj cilj na plenarnom zasjedanju u svibnju i naglasio da su navedeni ciljevi u skladu sa znanstvenim preporukama za ograničavanje globalnog zagrijavanja na 1,5 °C.

Pružanjem svoje potpore EGSO je naglasio važnost pravednog doprinosa globalnim naporima u području klime uz istodobno osiguravanje konkurentnosti europskih industrija tijekom prelaska na niskougljično gospodarstvo. Izvjestitelj za mišljenje „Klimatski ciljevi EU-a za 2040.” **Teppo Säkkinen** naglasio je da nam je, kako bi se potaknula dekarbonizacija industrije, prometa i zgrada, do 2040. potreban elektroenergetski sustav bez emisija ugljika, zalažući se za stvarno smanjenje emisija postupnim ukidanjem fosilnih goriva.

EGSO je upozorio na opasnosti prekomjernog oslanjanja na uklanjanje ugljika zbog rizika kao što su šumski požari i štetočine, pozivajući na pristup u kojem je uspostavljena ravnoteža između smanjenja emisija i uklanjanja ugljika. Sljedeća faza klimatske politike EU-a trebala bi biti usmjerena na ulaganja, stvaranje snažnog gospodarstva, jačanje energetske sigurnosti i otvaranje visokokvalitetnih radnih mjesta. Za to su ključni postizanje cilja smanjenja emisija za 55 % do 2030. i provedba paketa „Spremni za 55 %”.

EGSO zagovara ostvarivanje sektora proizvodnje električne energije bez ugljika do 2040., nakon čega bi uslijedilo dekarbonizirano grijanje i hlađenje. Čista i cjenovno pristupačna energija ključna je za dekarbonizaciju industrije, zgrada i prometa.

EGSO je predložio i cilj smanjenja emisija za poljoprivredno-prehrambeni sektor, razvijen u dijalogu s poljoprivrednicima i relevantnim dionicima da bi se zajamčila sigurnost opskrbe hranom i pritom uzeli u obzir raznoliki prirodni uvjeti diljem EU-a.

Javna potpora i sudjelovanje dionika ključni su za postizanje cilja za 2040. EGSO stoga poziva na sveobuhvatan dijalog, među ostalim sa socijalnim partnerima, civilnim društvom i građanima, o utvrđivanju ciljeva i osmišljavanju politika.

S obzirom na to da EU priprema svoj zakonodavni prijedlog o cilju za 2040., EGSO naglašava potrebu za sveobuhvatnom provjerom konkurentnosti u odnosu na druga velika gospodarstva kako bi se održala globalna konkurentnost i industrijska baza Europe, uz istodobno poštovanje visokih okolišnih i socijalnih standarda. (ks)

O?uvanje zamaha proširenja EU-a: nastojanja civilnog društva da putem postupne integracije donese koristi zapadnom Balkanu

Dvadeset godina nakon pristupanja Slovenije EU-u Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) u Ljubljani je okupio političke čelnike i čelnice i predstavnike i predstavnice civilnog društva kako bi obilježio tu simboličnu obljetnicu te pritom naglasio temeljne prednosti članstva u EU-u i potvrdio da je budućnost regije zapadnog Balkana u Europskoj uniji.

Na konferenciji „Daljnji rad na uspješnom proširenju EU-a – ostvarenje koristi za zapadni Balkan prije pristupanja”, koju je EGSO organizirao u bliskoj suradnji s Europskom komisijom i zakladom Otvoreno društvo – zapadni Balkan, naglasak je stavljen na reforme koje su potrebne za napredak na putu pristupanja, što uključuje važnost poštovanja temeljnih vrijednosti EU-a.

Na konferenciji je govorio predsjednik **Oliver Röpke**, a pridružili su mu se slovenska ministrica vanjskih poslova **Tanja Fajon**, slovenski ministar rada **Luka Mesec** i glavna tajnica Vijeća za regionalnu suradnju **Majlinda Bregu**.

Predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke** istaknuo je: „Zapadni Balkan pripada u EU i, dok se to ne ostvari, naša europska obitelj nije potpuna. Možete biti sigurni da će EGSO nastaviti raditi na ostvarenju tog cilja i stoga ćemo u rujnu organizirati samit civilnog društva o proširenju.”

Slovenska ministrica vanjskih poslova **Tanja Fajon** izjavila je: „Mislim da u trenutačnoj geopolitičkoj situaciji jedni druge trebamo više nego ikad prije. Za taj nam je proces potrebno da civilno društvo izvrši pritisak na politiku i vlade da bismo se kretali u smjeru približavanja zemalja zapadnog Balkana EU-u.”

Slovenski ministar rada, obitelji, socijalnih pitanja i jednakih mogućnosti **Luka Mesec** izjavio je: „Slovenija i zemlje zapadnog Balkana imaju dugu zajedničku povijest. Naš je zajednički dom Europska unija. Stoga ću, zajedno sa cijelom slovenskom vladom, raditi na olakšavanju pristupanja zemalja zapadnog Balkana Europskoj uniji.” (mt)

EGSO pokre?e program razmjene s nacionalnim gospodarskim i socijalnim vije?ima iz cijelog EU-a

EGSO je pokrenuo novi program da bi dodatno razvio svoje odnose sa zajednicom nacionalnih gospodarskih i socijalnih vijeća. Cilj je te inicijative omogućiti redovitije razmjene informacija o prioritetnim temama, planiranim mišljenjima i izvješćima kao i dobrim praksama.

Prva razmjena u okviru te inicijative održana je prošlog ožujka u Francuskoj kada je **predsjednica EGSO-ove Skupine mladih Katrīna Leitāne** posjetila francusko Vijeće za gospodarska i socijalna pitanja i okoliš (ESEC) radi razmjene stajališta o politikama za mlade. Čime je rezultirao taj posjet? Novim idejama za promicanje programa za mlade na europskoj i nacionalnoj razini, uključivanjem očekivanja mladih u sve

aktivnosti EGSO-a i susretom s novim kolegama i kolegicama koji se u Francuskoj bave istom temom.

U ovom videozapisu Katrīna Leitāne govori o svojim dojmovima s tog radnog posjeta i plodonosnim razmjenama s francuskim vijećem.

Više informacija o programu razmjene možete naći ovdje.

Za sve informacije obratite se tajništvu Odjela za odnose s nacionalnim gospodarskim i socijalnim vijećima i civilnim društvom (EESC-ESCS-relations@eesc.europa.eu).

NOVOSTI IZ SKUPINA

EU elections 2024: Imamo rezultate, moramo pokrenuti strateški program prilago?en budu?nosti

Stefano Mallia, predsjednik Skupine poslodavaca Europskog gospodarskog i socijalnog odbora

Dok se polako sliježu dojmovi nakon europskih izbora svjesni smo da se nalazimo u razdoblju ozbiljnih previranja. Pobjeda konzervativnih stranaka spriječila je premoć krajnje desnice. No, iako je desni centar zadržao svoj položaj, ne možemo zanemariti činjenicu da će krajnja desnica biti snažnija u novom Europskom parlamentu, što će otežati glasovanje o ključnim pitanjima. Takvom scenariju već smo svjedočili prošle godine kada je EPP gotovo uspio stvoriti desničarsku većinu kako bi Uredba o obnovi prirode propala.

Ono što najviše zabrinjava poduzeća jest osiguravanje napretka u industrijskoj politici i gospodarskoj sigurnosti, naročito u području tehnologije, kritičnih sirovina, poluvodiča, električnih vozila, gospodarske otpornosti i opće konkurentnosti. Jačanje jedinstvenog tržišta i poticanje privatnih ulaganja putem istinske unije tržišta kapitala od ključne su važnosti. Hoće li novi saziv Parlamenta biti na visini zadatka?

Nemamo drugog izbora nego natjecati se s globalnim silama kao što su Kina i Sjedinjene Američke Države.

Europodručje i SAD imali su 2008. ekvivalentne bruto domaće proizvode (BDP) u tekućim cijenama: 14,2 bilijuna USD odnosno 14,8 bilijuna USD (13,1 bilijun EUR odnosno 13,6 bilijuna EUR). Petnaest godina kasnije BDP europodručja iznosi tek nešto više od 15 bilijuna USD, dok je BDP SAD-a porastao na 26,9 bilijuna USD. Da je pet najvećih europskih gospodarstava (Njemačke, Ujedinjene Kraljevine, Francuske, Italije i Španjolske) u razdoblju od 1997. do 2022. slijedilo stopu rasta produktivnosti u Americi, njihov bi BDP po stanovniku u prosjeku bio gotovo za 13,000 USD (12,000 EUR) viši u smislu pariteta kupovne moći. Ti iznosi nisu nevažni.

Budući da EU godinama pokazuje pozitivnu trgovinsku bilancu, mnogi nisu vidjeli da je naša konkurentnost ugrožena. Pouzdali smo se u jednake uvjete na globalnoj razini i na međunarodni poredak utemeljen na

pravilima te smo očekivali da će drugi učiniti isto. No svijet se sada brzo mijenja i EU se mora više potruditi i brzo reagirati na sve znakove upozorenja koje je dosad zanemarivao. Nadamo se da će novi saziv Parlamenta biti na visini zadatka i se neće baviti samo stranačkom politikom.

Europska radni?ka vije?a spremna za budu?nost: zašto nam treba revizija mjerodavne Direktive?

EGSO-ova Skupina radnika

U velikim multinacionalnim poduzećima trenutačno postoji više od 1200 europskih radničkih vijeća. Ta su tijela važna za osiguravanje demokracije na radnom mjestu jer imaju pravo od središnje uprave poduzeća dobivati informacije o transnacionalnim pitanjima i iznositi mišljenje. Ta pitanja uključuju trenutačnu gospodarsku i financijsku situaciju i promjene do kojih će vjerojatno doći u pogledu radnih mjesta, ulaganja ili novih metoda rada. Europska radnička vijeća nemaju pravo pregovarati o sporazumima.

Budući da se u poduzećima odluke uglavnom donose u sjedištu, ali provode u svim njihovim sastavnicama, važnost takvih tijela raste. Europska radnička vijeća pomažu predstavnicima radnika da bolje razumiju odluke poduzeća, a odgovarajuće informiranje i savjetovanje može upravi pomoći da oblikuje svoje odluke kako bi se mogle neometano provoditi u svim zemljama.

Međutim, pokazalo se da u tekućoj Direktivi o osnivanju europskih radničkih vijeća (iz 2009.) i njezinoj provedbi postoje ozbiljni nedostaci. Ključni je nedostatak to što mnoga europska radnička vijeća nemaju mogućnost obratiti se sudu ako dođe do povrede njihovih prava. Analiza prethodnih sudskih postupaka i presuda ukazuje na postojanje pravnih nesigurnosti, posebno u pogledu definicije pojmova „informacije”, „savjetovanje”, „transnacionalno” i „povjerljivost” i prava europskih radničkih vijeća da pozovu stručnjake (npr. pravnu pomoć ili sindikalne predstavnike). Usto postoje i brojni zastarjeli propisi koje treba prilagoditi trenutačnom globalnom stanju.

Poduzeća i njihovi zaposlenici suočavaju se s brojnim izazovima poput digitalizacije, suzbijanja klimatskih promjena, demografije i vještina. Takve promjene mogu biti disruptivne i utjecati na konkurentnost poduzeća, ali i socijalnu sigurnost i produktivnost radnika. Znanstvena istraživanja pokazuju da učinkovito informiranje, savjetovanje i sudjelovanje radnika povećava konkurentnost poduzeća i njihove odluke čini održivijima, što pak upućuje na to da europska radnička vijeća mogu imati ključnu ulogu u provedbi pravedne tranzicije.

Direktivu stoga treba revidirati kako bi se osigurala pravna sigurnost i pravilno funkcioniranje europskih radničkih vijeća. Brzom i neometanom revizijom Direktive trebali bi se ukloniti postojeći nedostaci i europska radnička vijeća pripremiti za budućnost. EGSO u svom mišljenju ocjenjuje prijedlog Komisije i zakonodavcima iznosi niz konkretnih sugestija o tome kako dodatno poboljšati Direktivu.

Zdravlje mora ostati glavni prioritet u novom parlamentarnom sazivu

Skupina organizacija civilnog društva

Zdravstveni djelatnici i predstavnici civilnog društva pozivaju tvorce politika da za sve buduće politike uvedu „provjeru utjecaja na zdravlje". Smatraju da u novom zakonodavnom sazivu „pravo na zdravlje" mora ostati prioritet programa EU-a i nacionalnih programa, što su Europljani zatražili na Konferenciji o budućnosti Europe.

Nacionalne i europske zdravstvene mjere treba bolje koordinirati i uskladiti kako bi se izgradio održiviji zdravstveni sektor koji bi bio otporan na buduće šokove i kojim bi se svima jamčio jednak pristup kvalitetnoj zdravstvenoj skrbi.

Očekuje se da će u tome ključnu ulogu imati ulaganja, prevencija, tehnološke inovacije i rano zdravstveno obrazovanje, sudeći prema konferenciji „Stanje zdravlja u EU-u" održanoj 4. lipnja u Liègeu. To je događanje u kontekstu belgijskog predsjedanja Vijećem EU-a organizirala Skupina organizacija civilnog društva EGSO-a zajedno sa Sveučilišnim bolničkim centrom (CHU) Liège i bolnicom Hôpital de la Citadelle.

„U sljedećem zakonodavnom razdoblju od 2024. do 2029. zdravlje mora ostati ključni strateški prioritet nove Europske komisije, novog Europskog parlamenta i Vijeća", izjavio je **Séamus Boland**, predsjednik Skupine organizacija civilnog društva. Europske institucije trebale bi usvojiti pristup „Jedno zdravlje" kojim se promiče međusobna povezanost zdravstvene politike i demografskih promjena, digitalne i zelene tranzicije, gospodarske sigurnosti i industrijske politike.

Séamus Boland naglasio je da zdravstvena politika može učinkovito funkcionirati samo ako je praćena dostupnim, primjerenim i kvalitetnim socijalnim uslugama i javnim socijalnim politikama te ako postoji dovoljan broj dobro osposobljenih zdravstvenih djelatnika. Ponovno ističući potrebu za izravnim sudjelovanjem i odgovornošću organizacija civilnog društva, kao što su udruge pacijenata, u području zdravstvene skrbi, rekao je: „Prihvaćanje i uspjeh europskih zdravstvenih inicijativa i programa ovise o transparentnom, redovitom i strukturiranom dijalogu s organizacijama civilnog društva. Njihova pak sposobnost da obavljaju taj posao ovisi o dobivanju održivih i predvidljivih financijskih sredstava."

Na konferenciji se raspravljalo o nekoliko temeljnih aspekata za jačanje europske zdravstvene unije:

- zalaganje za na?elo „Jedno zdravlje"
- digitalne inovacije i njihov utjecaj na zdravlje
- održivost i otpornost zdravstvenih sustava na budu?e promjene putem socijalnih ulaganja i
- borba na globalnoj razini protiv nejednakosti u podru?ju zdravlja kroz prizmu europske solidarnosti: primjer rijetkih bolesti.

Zaključci i preporuke s konferencije bit će objavljeni na internetskoj stranici događanja.

Više o konferenciji u našem priopćenju za medije.

MLADI U FOKUSU

Kako u Francuskoj Rassemblement national surfa na valu glasova mladih

Christophe Préault, glavni urednik portala Touteleurope.eu

Na europskim izborima 2024. francuska stranka ekstremne desnice Rassemblement national nadmoćno je prevagnula na biračkim mjestima i ostvarila najbolji rezultat u svojoj povijesti. Dobila je ujedno više od trećine glasova osoba mlađih od 35 godina. Naš posebni gost Christophe Préault, glavni urednik portala Touteleurope.eu, analizira uspjeh stranke Rassemblement national i njezinog vođe Jordana Bardelle, koji je podrijetlom iz predgrađa Pariza, ima samo 28 godina i sveprisutan je na TikToku.

Na europskim izborima u lipnju 2024. stranka Rassemblement national (RN) ostvarila je dosad nezabilježen rezultat u svojoj povijesti i dobila glasove gotovo trećine glasača (31,4 %). Ta stranka ekstremne desnice izbila je na čelo u gotovo svim dobnim, socijalnim i profesionalnim skupinama i time ispremiješala izborne karte. To se posebno odnosi na mlade, među kojima je lista Jordana Bardelle privukla 32 % glasova osoba u dobi od 25 do 34 godine, a u dobnoj skupini od 18 do 24 godine osvojila je više od 10 postotnih bodova više (26 %) u odnosu na europske izbore 2019.

Nekoliko čimbenika može objasniti privlačnost RN-a kod mladih. Prije svega tu je osobnost Jordana Bardelle, vodećeg kandidata za europske izbore i predsjednika stranke, koji se odmaknuo od tradicionalne politike. U očima mladih on je taj koji govori istinu, pošten je i, u klimi nepovjerenja u politički svijet, čini se iskrenim. Ljudi se također mogu lako identificirati s njegovom osobnom pričom: kao dijete iz srednje klase odrastao je u predgrađu Pariza (Seine-Saint-Denis) i nije pohađao nikakvu prestižnu školu niti ima sveučilišnu diplomu nego samo maturu. Na taj se način približio mladima iz srednjih i nižih slojeva koji su zabrinuti za svoju budućnost i osjećaju se zapostavljenima i čak zaboravljenima.

Mlade u dobi od 18 do 34 godine privukao je u tolikoj mjeri i zato što je i sam mlad. Sa svojih 28 godina on savršeno zna kako ta generacija funkcionira i kako to iskoristiti. Zanimljivo je pritom napomenuti da je 2017. Emmanuel Macron bio predstavnik te pobjedničke mladosti, ali u drugom sloju društva.

RN stoga maksimalno ubire poene na račun osobnosti svojeg čelnika i njegova imidža koji se uvelike oblikuje na društvenim mrežama. Jordan Bardella sveprisutan je na TikToku, koji ima važnu ulogu u njegovoj izbornoj strategiji u doba kada se mladi više ne informiraju putem tradicionalnih medijskih mreža. Njegova popularnost na toj platformi raste i ima već 1,6 milijuna pratitelja. Na njoj ne govori o reformi europskih ugovora, Ukrajini ili zelenom planu, već prikazuje crtice iz svojeg svakodnevnog života, čestita majčin dan, snima se u svojem uredu i na svojim raznim putovanjima itd. Surfa na valu trendova i govori o aktualnim temama. Postavlja čak izazove za „gejmere” – mlade (i manje mlade) zaljubljenike u videoigre.

Njegov imidž, stajališta i populistički diskurs dobivaju na snazi zbog sve veće udaljenosti između novih generacija i tradicionalnog svijeta politike, a, osim toga, od europskih izbora 2019. došlo je do promjene u temama koje zanimaju glasače. Borba koju su 2019. mladi vodili u ime okoliša preusmjerila se na druge teme koje su jednako važne, ali su ukorijenjene u svakodnevnom životu. Danas zabrinjavaju pitanja nesigurnosti (koja je povezana s imigracijom) i kupovne moći. Stranka ekstremne desnice preuzela je vodstvo hraneći se ljutnjom i osjećajem zapostavljenosti jedne generacije. Politička klasa u cjelini nije dovoljno uzela u obzir posljedice krize uzrokovane pandemijom COVID-a 19 2020. godine. Pandemija bolesti COVID-19 dramatično je razotkrila i pogoršala već postojeće nejednakosti među francuskim i europskim mladima na tržištu rada, ali i u pristupu obrazovanju. Postalo je sve teže nastaviti obrazovanje ili osposobljavanje u vrijeme kada se digitalizacija nametnula kao primarno rješenje u svim područjima.

Stoga bi se, umjesto da se bavimo RN-om, prvo trebalo usredotočiti na glasače RN-a, a posebno na mlade iz srednje klase. Treba im pružiti jasne i konkretne odgovore u skladu s njihovim razlozima za zabrinutost: povećanjem nasilja u društvu, smanjenjem javnih usluga u ruralnim područjima, poteškoćama u pronalasku posla ili dobrog osposobljavanja i osjećajem nekontrolirane imigracije. Za tradicionalne političke stranke to znači spustiti se na nešto nižu razinu i posvetiti se onima koji su obično neprimijećeni i nisu predmet interesa jer su slabo politizirani i angažirani. Moramo priznati da je u toj borbi Europska unija slabo vidljiva unatoč brojnim programima posvećenima mladima, obrazovanju, potpori zapošljavanju i borbi protiv nesigurnosti radnih mjesta. Erasmus je zahvaljujući promicanju mobilnosti i iskustava raznovrsnijih segmenata stanovništva (naučnika, nezaposlenih itd.) svakako dobra polazna točka, ali danas to očito nije dovoljno. Rješenje se nalazi i u postavljanju pravog pitanja kad je riječ o upravljanju migracijama, što je krucijalna tema naših europskih društava koja izaziva podjele. O toj se temi još raspravlja unatoč nedavnom donošenju Europskog pakta o migracijama i azilu.

Christophe Préault *novinar je i glavni urednik portala Touteleurope.eu za informiranje i educiranje javnosti o funkcioniranju i politikama Europske unije. Ima dugogodišnje iskustvo u bavljenju aktualnim pitanjima, posebno u području Europske unije i gospodarstva. Diplomirao je na Institutu za političke studije u Bordeauxu i Državnoj školi za javnu upravu (École Nationale d'Administration), na smjeru stručnih europskih studija. Danas je urednik portala Touteleurope.eu i redovito moderira rasprave i konferencije o europskim temama.*

Kako ostati u kontaktu s generacijom TikTok?

Rieke Smit, urednica platforme Social News Daily / #UseTheNews

Naša je posebna gošća mlada novinarka Rieke Smit iz #UseTheNews, inicijative njemačke novinske agencije DPA koja se bavi načinom na koji generacija Z konzumira vijesti i nastoji poboljšati njihovu medijsku pismenost. Dok brojke pokazuju da je manje od trećine osoba u dobi od 18 do 24 godine zainteresirano za vijesti i da 23 % njih do vijesti dolazi isključivo preko TikToka, Rieke piše o tome kako doprijeti do generacije Z ne samo na TikToku nego i na drugim platformama društvenih medija i kako ih zainteresirati za važne vijesti koje izravno utječu na njihove živote.

Gubimo čitavu jednu generaciju – bar se tako čini. Vijesti više ne dopiru do generacije Z. Manje od trećine osoba u dobi od 18 do 24 godine zainteresirano je za vijesti, a u dobi mlađoj od 18 godina taj je postotak još veći.

Taj fenomen općenito nije nov. Svi smo dosad čuli za „zamor vijestima" i njihovo izbjegavanje. Uz to, raste važnost influencera i platformi koje nude kratke videozapise, posebno među mladima, kako je potvrđeno u najnovijem Izvješću o digitalnim vijestima Instituta Reuters za proučavanje novinarstva.

Mladi sve manje konzumiraju vijesti jer na platformama kao što je TikTok teško pronalaze pouzdane informacije, ali i zato što ne znaju kakve veze vijesti imaju s njihovim životom. To je u jednoj od naših #UseTheNews studija istaknula 16-godišnja djevojka i tako taj zabrinjavajući trend stavila u kontekst. Veliko je pitanje: kako možemo doprijeti do generacije TikTok?

Prvo, moramo biti prisutni na platformama na kojima su i oni već prisutni, i to s vijestima, stajalištima i informacijama o kontekstu. Nadalje, mladima moramo pokazati zašto je informiranost toliko važna za njihove živote. Time automatski jačamo i njihovu medijsku pismenost.

To je i cilj inicijative #UseTheNews i uredničkog tima platforme Social News Daily, koji je ovu godinu proglasio „Godinom vijesti" radi jačanja društva i demokracije povećanjem novinske pismenosti, posebno među tinejdžerima i mladim odraslima.

Social News Daily zato objavljuje vijesti na TikToku, Instagramu i YouTubeu. Vijesti na društvenim mrežama? Kako to funkcionira? Primjenom metoda koje su tvorci sadržaja razumjeli mnogo prije nas: možete se šminkati, kuhati ili biti u šetnji, a pritom i dalje razgovarati o ozbiljnim temama. To je upravo ono što radimo na našoj platformi, ali s vijestima.

Eksperimentiramo s prilagođavanjem navikama potrošača kad je riječ o pregledavanju sadržaja. U videozapisima od 40 sekundi predstavljamo vrlo kompleksne teme i objašnjavamo zašto su važne za šesnaestogodišnjake danas.

Osim toga, koristimo se *clickbaitovima*, vodeći pritom računa o novinarskim standardima. Zašto? Zato što na TikToku imate samo dvije sekunde da privučete pozornost. Ako vam to ne pođe za rukom u tih par trenutaka, nitko neće pogledati vaš videozapis. Zato započinjemo provokativnim pitanjem ili neuobičajenom činjenicom da bismo namamili gledatelje, a na kraju videozapisa uvijek dajemo odgovor. Mladi pogledaju videozapis do kraja, a time i novinarski sadržaj. Je li to sve?

Je li dovoljno biti medijski portal na društvenim mrežama? Ukratko, ne. Za jačanje povjerenja u medije i radi transparentnosti novinarstva potrebno je više dodirnih točaka između mladih i novinara. Na primjer, treba poticati nastavnike da promiču medijske kompetencije u školi ili povećati kontakte između učionica i uredništava, kao što to činimo u našim inicijativama „Ogledni projekti" i „Newscamps" u okviru projekta #UseTheNews.

Naime, vijestima možemo opet doprijeti do generacije Z samo ako budemo tamo gdje su mladi – u školama, na festivalima i na društvenim medijima – i ako s njima razgovaramo o lažnim vijestima, medijima i njihovu značenju.

TikTok: https://www.tiktok.com/@social.news.daily

UsetheNews na Instagramu: https://www.instagram.com/usethenews2024/?hl=de

Rieke se kao dežurna urednica bavi svakodnevnim uređivanjem sadržaja portala Social News Daily. Od 2021. sudjeluje u projektu #UseTheNews, u sklopu kojeg je obavljala različite funkcije, a trenutno je zadužena za planiranje, koordinaciju i odobravanje doprinosa portalu Social News Daily. Nakon preddiplomskog i diplomskog studija usmjerenog na novinarstvo i humanitarnu pomoć, obavila je pripravnički staž u središnjoj redakciji medijske kuće FUNKE.

#UseTheNews, inicijativa njemačke novinske agencije DPA, ima za cilj istraživanje medijskih kompetencija mladih. Uz pomoć Instituta Leibniz za medijska istraživanja razvijaju se inovativni formati vijesti u laboratoriju za novinsku pismenost i desku za društvene medije. U sklopu projekta #UseTheNews osmišljavaju se i radionice i materijali namijenjeni nastavnicima. Projekt podupiru mnogi partneri iz sektora medija, obrazovanja i istraživanja, a njegov se upravni odbor sastoji od poznatih ličnosti iz svijeta medija i politike.

Možete li si priuštiti da radite besplatno?

Cláudia Pinto, Europski forum mladih

Pozivu EGSO-a na zabranu neplaćenog pripravništva pridružuje se i Europski forum mladih, najveća platforma koja okuplja organizacije mladih u Europi i već deset godina zagovara kvalitetna pripravništva. Naša posebna gošća, Cláudia Pinto iz Europskog foruma mladih, za nas analizira najnoviji prijedlog Komisije za poboljšanje kvalitete pripravništva u EU-u i navodi sve njegove nedostatke, iako ga smatra i važnim korakom naprijed.

Traženje posla za mlade danas se često svodi na jedno neplaćeno pripravništvo za drugim. Što im obećavaju? Da su neplaćena pripravništva ulaz na tržište rada koja mladima omogućuju pristup poslovnim mrežama i nude nove prilike za učenje.

Ono što neplaćeno pripravništvo zasigurno ne omogućuje jest financijska neovisnost. Kako kupovati hranu, plaćati stanarinu i sve one račune koji se gomilaju ako radite besplatno?

Neplaćena pripravništva oblik su iskorištavanja mladih na tržištu rada. Povećavaju socijalnu isključenost jer je besplatan rad samo za one koji si ga mogu priuštiti, a to već na samom početku isključuje mlade u nepovoljnom ekonomskom položaju. Ono što dodatno pogoršava stvar je činjenica da zamjenjuju početnička radna mjesta, čime doprinose još većoj nesigurnosti na tržištu rada.

Europski forum mladih posljednjih se deset godina zalaže za kvalitetno pripravništvo. Tijekom protekle dvije godine aktivno smo vodili kampanju *Can you afford to work for free?* („Možete li si priuštiti da radite besplatno?”) kojom se zahtijeva donošenje direktive kojom bi se zabranilo neplaćeno pripravništvo na tržištu rada u svim državama članicama EU-a.

Europska komisija napokon je prošlog ožujka objavila svoj prijedlog za poboljšanje kvalitete pripravništva u Europskoj uniji. I doista su zatražili donošenje direktive! To je velik korak u pravom smjeru koji je postignut zahvaljujući neumornom zalaganju mladih diljem kontinenta. Nažalost, unatoč tom iskoraku, direktivom se ipak ne bi jasno osiguralo plaćeno pripravništvo na tržištu rada.

Ono što najviše zabrinjava Europski forum mladih u vezi s predloženim tekstom je što se on bavi samo jednom stranom problema. Naime, ta se direktiva odnosi samo na lažna pripravništva – stvarna radna mjesta prikrivena kao pripravništva koja nude lošije radne uvjete, posebice primanja – umjesto da se usredotoči na sve pripravnike na tržištu rada. Europska komisija predlaže direktivu o provedbi. Zbog toga se vrši velik pritisak na inspektorate rada koji su ionako preopterećeni i nemaju dovoljno financijskih sredstava.

Stoga je Europski forum mladih veoma zabrinut oko praktične provedbe direktive i načina na koji se prava mladih mogu poštovati u praksi. U osnovi, tim se prijedlogom ne dodjeljuju prava pripravnicima, već se definira što pripravništvo ne bi smjelo biti. Prijedlog uključuje načelo nediskriminacije pripravnika. Ipak, Europski forum mladih zabrinut je zbog načina na koji bi ga države članice mogle prenijeti u nacionalna zakonodavstva, čime bi se poslodavcima moglo ostaviti prostora da nastave iskorištavati mlade.

Zajedno s prijedlogom direktive Europska komisija predložila je i novu preporuku Vijeća za ažuriranje kvalitativnog okvira za pripravništvo radi proširenja njegovog područja primjene na sve vrste pripravništva i uključivanja načela o pristupu plaći i socijalnoj zaštiti. Vrlo je važno ta načela uvrstiti u prijedlog, iako preporuka Vijeća nažalost nije obvezujuća.

Europski forum mladih nastavit će braniti prava mladih i boriti se za pravedne radne uvjete. Pozivamo Europsko vijeće i Europski parlament da daju svoj doprinos tom dokumentu i pobrinu se da ne bude rupa u zakonu koje bi mogle omogućiti da se nastavi iskorištavanje mladih ljudi. Za cjelovitu analizu ovog prijedloga svakako pročitajte naš članak *Two Steps Forward One Step Back* („Dva koraka naprijed, jedan natrag”).

Cláudia Pinto vodi aktivnosti zalaganja u vezi s prijelazom mladih iz obrazovanja na tržište rada pri Europskom forumu mladih, s naglaskom na politikama za poboljšanje kvalitete pripravništva u Europi. Posjeduje stručno znanje iz područja europske socijalne politike i politike rada te je prethodno radila u Europskoj konfederaciji neovisnih sindikata.

Urednici

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Suradnici u ovom broju

Daniela Vincenti (dv)
Dimitra Panagiotou (dp)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinacija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

06/2024